

**Regeringen
Försvarsdepartementet
103 33 STOCKHOLM**

Årsberättelse avseende kontrollverksamheten 2009

Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten ska senast den 1 mars varje år till regeringen lämna en rapport över föregående års granskningsverksamhet.

Bakgrund

Verksamheten vid Försvarets underrättelsenämnd/Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (SIUN) har under 2009 i hög utsträckning präglats av pågående förändringsarbete föranlett av inspektionens nya uppgifter. Inte minst har detta gällt beslut och åtgärder i syfte att utveckla och effektivisera kontrollverksamheten i enlighet med nämndens nya regelverk.

En utgångspunkt har varit att utveckla en effektiv och rationell metodik i kansliets förberedande granskningsarbete för att ge nämndens ledamöter möjligast breda beslutsunderlag i kontrollverksamheten. Erfarenheter som gjorts av andra inspektionsmyndigheter, bl.a. Datainspektionen och Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN) har därvid tagits tillvara.

Tillskapandet av ett kansli vid myndigheten har inneburit förändrade förutsättningar för det sätt på vilket inspektionen förbereder och genomför sin kontrollverksamhet. Internt inom inspektionen har detta inneburit att utarbeta en grundläggande metodik för kansliets förberedande granskningsåtgärder samt att sammanställa en verksamhetsplan för inspektionens kontrollverksamhet, sett över en flerårsperiod. Ledstjärnan i förändringsförändringsarbetet, som f.ö. ännu pågår, är att säkerställa bästa möjliga beslutsunderlag för nämnden i dess kontrollverksamhet.

En viktig del av verksamheten har vidare varit fortbildning av ledamöterna och kanslipersonalen i nämnden. Till det ändamålet har olika introduktionsbesök genomförts vid bl.a. Regeringskansliet/Försvarsdepartementet, Försvarets radioanstalt (FRA) och Försvarsmakten (FM).

Förhandskontroll

Som kontrollmyndighet enligt lag (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet har Inspektionen rådighet över de signaler, som operatörerna lämnar till samverkanspunkten.

Syftet med inspektionens rådighet är att signalspaningsmyndigheten (FRA) endast ska få tillgång till de signalbärare för vilka tillstånd medgetts av Försvarsunderrättelsedomstolen. Att FRA inte ges praktisk möjlighet att få tillgång till andra signalbärare än de som omfattas av tillstånd, understryks i regeringens proposition 2008/09:201 om Förstärkt integritetsskydd vid signalspaning.

Rådigheten spelar en central roll för att upprätthålla ett trovärdigt integritetsskydd vid signalspaning i trådburen trafik. En betydande del av inspektionens verksamhet under andra halvåret 2009 har därför ägnats åt att säkerställa SIUNs insyn och medverkan i utvecklingen av ett tekniskt system för rådigheten som inte kan manipuleras av utomstående.

I syfte att klargöra Inspektionens roll härvidlag inbjöd SIUN ett antal kabeloperatörer till ett informationsmöte den 27 november 2009. Inbjudan hörsammades av drygt 10-talet representanter för kabeloperatörerna samt företrädare för Försvarets radioanstalt och Post- och Telestyrelsen.

Inspektionsverksamheten

FUN/SIUN genomförde under 2009 fyra inspektioner, varav två vid Försvarets radioanstalt, en vid Försvarmakten (FM) samt en vid Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

Vid den första inspektionen kontrollerades FRA:s signalspaning med utgångspunkt från 2 § 3 p. förordning (2007:852) med instruktion för Försvarets underrättelsenämnd. Inspektionen fann ingen anledning att lämna några synpunkter eller förslag med anledning av den genomförda granskningen.

Den andra inspektionen av FRA avsåg granskning av FRA:s utgående rapportering i enlighet med SIUN:s uppgift som kontrollmyndighet enligt lag (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Vid granskningen kontrollerades FRA:s utgående rapportering under en månads tid. Efter inspektionen framförde Inspektionen till FRA ett önskemål av redovisningsteknisk karaktär.

Vid inspektionen av FM granskades delar av FM:s försvarsunderrättelseinhämtande verksamhet med utgångspunkt från 2 § 3 p. förordning (2007:852) med instruktion för Försvarets underrättelsenämnd. Inspektionen fann ingen anledning att lämna några synpunkter eller förslag med anledning av sin granskning.

Syftet med inspektionen av FOI var att med utgångspunkt från 2 § 1 p. förordning (2007:852) med instruktion för Försvarets underrättelsenämnd följa hur FOI tillämpar regelverket om försvarsunderrättelseverksamhet. Inspektionen fann ingen anledning att lämna några synpunkter eller förslag med anledning av denna granskning.

På nämndens vägnar

Hans Jörgen Andersson

Ulf Håkansson